Eskilstuna-Kuriren C

EESTI PÄEVALEHT

Nr. 2 Kesknädalal, 1 aprillil 1959 1. aastakäik

Meie oleme Issandat näinud

Siis ütlesid teised jüngrid temale: "Mele oleme Issandat näinud!" Aga tema ütles neile: "Ei ma usu mitte, kui mina ei näe tema käte sees naelte auet..."

Joh. ev. 20: 25.

"Mele oleme Issandat näinud" — see oli Jeesuse jüngrite suurim sõnum ja uudis millega nad Suure Reede süngete sündmuste järele lähenesid oma aatekaaslastele ja sõbrale Toomale, et kõneldu-ta temale oma taevalise teejuhi ja õpetajaga Jeesuse Kristuse võidust surma üle ja ülestõusmisest. Kuid Toomas ei suutnud seda uskuda enne kui ta isiklikult pohnud kohanud oma ülestõusnud õpetajat.

Ka i ele päevil on palju neid, kes uskmatu Tooma käest kinni hoiavad ja ütlevad: "Ei mina usu mitte, kui ma mitte ei näe oma silmaga naelte auemid..."

Ja vaid naelte auemid, — kannatuse jälgi, mida Suure Reede risti pistitajad ja mõrtsukad on lõinud, on tänapäev kogu maailm täis.

Meie pühitseme Kristuse ülestõusmispühi ja usume thes temaga taevalise tõe, õigluse ja armastuse võidusse.

"Mele oleme Issandat näinud" — selle teatega läks Jeesuse õpilaste pisikene pere laia maailma, et kõiki kõhklejaid ja uskmatuid üles äratada nende mure hauast ja tuua neid kõikvõitse Jumala võidutule valgusele. Mitte ühtsurnut el kuulutanud nemad, kes Suurel Reedel ristipooduna hinge heitis, vaid elavat Issandat olid nende silmad nähnud ile haua ja surma.

Suust suhu läbi aeda teadet edasi, põlvest põlve, kuni tänase päevani on usklike kristlaste pere tuult kinni pidanud sellest vanast tunnistusest — **"Mele oleme Issandat näinud"**. Ja selleil tunnistusel püsib kirik. Kui kord saabub aeg, et teda enam et näha elavana ja jõurikkana tegutsemas ja taltamas ning oma valmuga juhtimas inimesi ja rahvaid, siis langevad kiriku müürid kokku ja ta peab oma töö lõpetama.

Esimesel ingrid ütlesid: Mele usk ei ole mitte rajatud arvamistele ja oletustele, mineviku siuutele sündmustele, et sääl kaugel oli kord midagi..., vaid nägemisele, kokkupuutumisele ja kokkusaamisele.

Kuid nüüd, sõbrad, kõlmne täna igaüks iseeneselt, kas oleme ka meie oma elavat õnnistegijat ja Lunastajat kunagi näinud ja kas mele võime endid arvata nende hulka, kes on jäänud ustavaks tunnistajaks elus ja surmas, et me oleme oma Issandat näinud, oleme temaga elnud koos ja tema õnnistust ning rahu maitsnud oma elurõõtsuses. See nägemine ja elav kokkupuutumine ei ole kaugeltki mitte kerge ega lihtne. Seda tuleb kätte võidelda ja võita igaühel ise. Selleks on tarvis tungida ja tõusta mõtetes, meeles ja hinges sinna vaimu maailma, kus elab Jumala rahu ja Jumala aran.

Kui meie enda ära unustame tõusse, võitlusse, varasse ja inimlikku uusse, kui meil on elus ja surmas vaid eluline meie eneste olemine ja elamine sin maailmas ja kui meie henoiu käib ile kõige, siis ei saa juttugi olla sellest, et ka mele tõuseme kord esimeste jüngrite kõrgusesse, ja ütleme: mele oleme Issandat näinud. Midagi ei näe mele, el kuule ja ei tea, kui vaid seda, et orjame ja lõhume tõsid teha, kuni tuleb kord elu lõpp.

Mida taiud võiksime neil ülestõusmispühil ükstesiele soovida, kui seda, et seegi ülestõusmispüha hommik viiks meid kõiki lähemale ja kõrgemale elavale Jumalale, et kõiska oma elus ülestõstud õnnistegijat, ja Lunastajat, kes kuulutab tõe, õigluse ja armastuse võitu ning teeb lõpu inimkonna vihale, vaenule ja võgivallale.

Avame oma kodu ja südame selle taevaslisele kuulutusele — siis võime julged olla, et tema meid õnnistab ja pühitseb Ülestõusmise piiha rikuse ja väega. Aamen.

Ingarõl 1959.

Elmar Teldsepp

KEVADKONTSERT GÖTEBORGIS

GÖTEBORG (EPL) — Palmipuudepühal toimus Göteborgis NMKÜ suures saalis Göteborgi Eesti Segakoori traditsioonilise kevadkontsert Harry Tiesi juhatusel. Kontserdi kava oli koostatud minmekesiselt, temas leidus eesti, roome rootsi helloojate töid. Meie populaarse heli- ja kooriauliuoeja prof. J. Aaviku austamiseks tema nõõdunud juubeli puhul ülles enne kontserdi algust temale tunnustus- ja tänusõnu koorilige U. Maripuu eesti ja rootsi keeles. Selle peale laulis koor Aaviku isamaalaulu "Pilha, põline ja üllas". Järgnev A. Karindi laul "Kul tume veel kõnaks sinu maa", siin esmakordselt ettekantuna, väjus hällelisel ja ei pääsenud mõjule. T. Wettiku "Nokturn" ja A. Kappi "Ules, üles hellad vennad" olid kõlalselt hästi ning eriti viimase laulu kõrgetooniliseo lõpus brilleerisid sopranid väärkelt ja jõuliselt. Mõlemad laulud tulid puhiku nõudmisel kordamisele. "Õnnelik see koor, kes omab selliseid kõrgeid ja helisevaid soprane" — kuuldi hiljem kuuljatelt rootslastelt.

Järgnes rootsi kontsertlaulja Ingalill Lindeni esinemine rootsi helilooja G. Frumerie nelja laulu ning soome helimeistrite Sibeliuse ja Kilpineni kahe lauluga. Laulja omab jõulise ja meeldivatõmbrilise sopraani, millega ta püüdis saavutada maksimaalset eriti fortedes. Ta laul oleks ehk veelgi nauditavam olnud, kui ta oma jõulisust oleks pisut enam sordiini all hoidnud ja rohkem mõõdukust pidanud kardetavais tõlemineku kohtades. Klaveril saatis Hilja Saarne. Kava teises osas nähtas koor oma tavalist kõrget taset. Laulud nagu Erneskaka "Sireli", M. Saare "Allik", Vedro "Midrilinnu mäng" kanti ette peene tõlgitsusega ja olid naudituvad oma heliseva reljeefiga. Lisapalaseks laulis koor väga ühtlaselt ja tunderikkalt Türnpu "Tervitus", mis kuulajaile meeldis ning Aaviku mõjuka, kõlarikka tõotuselaulu "Meie laulame raudset laulu". Koorile ja ta juhile anti lilli, muusea ka rootsi Norrby koori poolt. Kuuljad tõdesid, et viibiti paar tundi tõelises kodu helide vallas, ja kahju neist, kes tulmata jäid. See kevadkontsert piidmaks päivima suuremat osavõttu.

A. E.

☆

Rootsi ajalehed Göteb. Posten ja Ny Tid kirjutasid väga tunnustavalt kontserdist. Göteborgs-Posten muusikaarvustaja kirjutab kontserdist, parem pealkirjaks: "Eesti koor suurvormis": Need on muusikaliselt ja tehniliselt märkimisväärsed ettekanded, mida Göteborgi Eesti Segakoor oma juhi Harry Truusi juhatusel nüüd saavutab.

See ilmnes viimasel kontserdil pühapäeval, KFUM suures saalis.

Lisaks koori tuntud lõõdele võimetele, on juurde tulnud täpsus ja paenduvus, mida tavaliselt ei näe amatöörkooride juures. Eriti veel tähele pannes, et sellega kõlapuhtus ei sattunud hädaohtu. Silmapilkne reageerimine koorijuhi tahtele on samuti üks koori tugevamaid küligi ka homogeenselt lähivõlduid nüansseerimine.

HUKKAMÖIST PUNA-HIINALE

London. (EPL.)

Tiibeti rahvusliku ülestõusu verine purustamine Pekingi Hiina sõjavägede poolt ja kommunikeed, mis viimaste päevade jooksul sellel ainel Punase valitsuse poolt välja saadetakse, on avanud vaba maailma silmad tiibetlaste vabadusvõitluse ulatuse kohta, milline on toimanud ümbrusele märkamatult juba aastate jooksul. Kuna iseendast arusaadavail põhjusel tolle väikese mägirahva väljavaated praegustes tingimustes saavutada vabadust, on minimaalsed, siis seda enam on põhjust arvata, et Tiibetilte tuhtud ülekohus peaks põhjustama samasugust protestitormi, nagu saavutas seda mõne aasta eest Ungari ülestõusu lämmatamine Nõukogude Liidu poolt.

Juttu aetakse, aga kõige ILMSÜÜTUMAT

NEW YORK (VES) — Mõnedel aladel on N. Liidus aset leidnud suured muudatused, teistel aga on jäänud kõik endiseks, kirjutab N. Y. Times! Londoni korrespondent D. Middleton, kes käis N. Liidus Maemillani külaskäigu ajal. Ta tõmbas võrdluseonni 1947. aastaga, mil ta viibis Nõuk. maal. N. Liidus teodangu suurendamiseks levitatud lõõklause „järele jõuda ja mööduda USA-st", on Nõuk. oma rahva enese seas kutsunud esile sarkastilise märkuse: „Kerge on kõnelda järele jõuda ja mööduda. Mis saab siis kui möödume? Nad näevad ju siis, et meie pükstetagumikos on augud!"

See märkus iseloomustab kõige paremini N. Liitu, kirjutab Middleton. Peatähelepanu on N. Liidus endiselt põõratud rasketööstusele. Varemalt oli N. Liit täiesti põllumajanduslik maa ja sellele pöõratakse ka nüüd kõllsit suurt tähelepanu. Kuid maa linnastub siiski kiires tempos. Tavalise kõdaniku elujärge teeb suurelt keerulisele bürokratism. Kanteleltõõ, mille läänes sooritab üks inimene, teevad N. Liidus kolm. Jõu ja energia kulutus on tohutu. Rahva käitumine välismaalastega on muutunud. Kiievis, Leningradis, vähemal määral Moskvas, ei kardeta enam kõnelda välismaalastega. Ka ametisikud laskuvad jutlemisse, ent vaid kõige sõõtumail teemadel. Niipea kui puudutad mõnda rahvusvahelist problee mi, kas vei sõõtut poliitilist küsimust, hakatakse ajama vana N. Liidu juttu.

Näib, et keskmine vene elanik ei tea midagi sellest, mis sünnib läänes. Kui Macmillan omas juttujajamises televisioonis märkis, et toodang iga isiku kohta on Britis suurem kui N. Liidus, olid kõik imestusest jahmatanud. Neile oli see teadmata.

N. Liidus on ühel pool saavutused, teisel — laguneminie, ühel pool hiilgus, teisel — kärmine vaesus, ühel pool enesekindlus, teisel — rahutus ja kahtlus omaenese jõusse, märgib Middleton, lisades, et kuidagi pole võrreldav linnaelu külaeluga, isegi nende küladega, kuhu lubatakse minna välismaalased.

Psühholoogiliselt pole nõuk. inimene sõjaks ette valmistatud, kuid Middleton arvates on nõuk. propagandaaparaat võimeline saatusama rahva teadmatust ja teda lühikese ajaga üleskihutama.

Asjad on mõnevõrra muutunud

Kuigi poliitrukid seletavad, et sõjavõieline kord nõuab viivitamatut ega kahtlise teatamisest ülemusele, täidetakse seda harva. Igas vähemaski fiksuses olevat omad „koputajad" (spioonid), kuid need olevat kõigil teada. Noorsõdureid hoiatatakse nende eest ja kõik on nendega väga ettevaatlikud.

Väga kurvad on kirjad kodumaalt, millisest tavaliselt loetakse groppides. Ja kohe lõheb ka lahti arutelu — miks N. Liidus on halvem, kui on isegi Poolas ja ammugi Saksas.

„Pole enam vanad ajad, et suled nartsuga mehel suu," seletanud mehed. Mõlemad kõnelenud juhuseist, kus soldatid jätnud käsu täitmata, lugedes seda ülekohtuseks. Ülemus muutnudki siis korraldusa, kuid kohe alustatud ka „agitaatorite" otsimisega. On küllalt elnud juhuseid, kus neid põlevat leitud. Varemalt karistatud see-eest kogu õksust, nüüd aga lepitakse valjude noomimisega. Ohvitseride kohta märgivad mehed, et nende seas on häid kuid ka palju „koeranärusid", üldiselt elab soldat oma, ohvitser oma elu. Viimastel on seal perekonnad, omad klubid, palju raha. Noorte ohvitseride seas olevat palju karjeriste, kellel soldat on vaid number. Vanja jutustab loost, kus üks noor kena ohvitser saanud noomituse selle eest, et käitunud sõõdritega liberaalselt.

Kõneledes elust kolhoosis, el ole Vasjal selle jaoks ühtki head sõna. Vastuolude tõttu, mis tema lesest emal tekkinud kolhoosi eesmehega, kaotanud ta sõjas surma saanud mehe pensionigi. Vanjal tulnud koolist lahkuda ja minna metsatöõle. Seal hakanud ta elamist võimaldavat palka saama alles siis, kui vinaliitri ostnud kord ühele, kord teisele tõõ ja palga arvestajale. Paned kuupmeetri puid riita, aitah viinapudel sellest teha poolteist. Ja kõik teevad kõikjal nii, märgib Vanja. Teisti elada ei saagi...

Lätlased oma kultuuri eest väljas

NEW YORK (EPL) — Ameerika lätlased pühendavad suurt huvi oma kultuurile ja tihti lähevad suuremate avalike õrituste sissetulekud just kultuurilisiks tarbeiks. Mulluse suure Läti laulupeo sissetulekud olid rootsi raha kr. 46.000, millest iiviosa antiläti keskkorganisatsioonl käsutuse kultuuriliste ülesannete teostamiseks, vähem osa aga läks nootide kirjastamiseks ja järgmise laulupeo korraldamiseks. Läti laulupeol oli 10.000 inimest! Lätlased nimelt kasutavad ära ka Ameerika publiku. Järgmine Läti laulupidu toimub tuleval aastal Kanadas — Torontos.

Balti veri rootsi soontes

UPPSALA (EPL) — Rootslaste veregruppide uurimist mist on toimetanud Uppsalateadlane Lars Beckman ja seejuures konstateerinud, et idapoolses Kesk-Rootsis ja Läänemeres ei ole nähtud vaid rootsi ja Läänemeres ei ole nähtud vaid rootsi ja Läänemeres ei ole nähtud vaid rootsi

EPL 1. aprillil 1959

PÄEVALEHT

Pärast esimest ava- ja tutvustamisnumbrit enne pühi astub "Eesti Päevaleht" nüüd oma pärisüleannetesse eestlaste ühiskondliku elu teenimisel siin Rootsis, otsese järglasena ilmumise lõpetanud STE-le. Nendel pühimõtetel, mida avanumbris deklareeriti: vabana kildkonna- ja grupihuvidest, salliva ja sõltumatu crapooleta meelelaadi kandjana, kodanlikul pinnal ja seades üle kõige Eesti ja eestlaskonna huvisid.

Aastate jooksul oleme tihti teatava uhkustundega alla kriipsutanud seda ainulaadset olukorda, et vabadel eestlastel on kõigi muude kultuurisavutuste ja tegurite kõrval ka oma päevaleht, organ, mis iga päev toleb kõikidesse eesti kodudesse, informeerib ja ühendab. Viletsiktiimme aasta jooksul kujunes see juba teatavaks isoenesestmõistetavuseks, mi et paljudki meist ei murdnud pikemat pead küsimuse üle, kuidas öieti elab eesti päevaleht? Mõnikord juhtus isegi, et avaldati rahulolematust, kui eesti leht kattis mõnda seeriat või bridzihitendet, toonis, mis nagu kõppus emakeelse lehe nende tühipaljasuste kõrval jätma teisejärguasjaks.

See kõik oli järelemõtlematusest ja mugavusest tingitud. Alles siis, kui piksena lõi sisse teade, et väljaandjad on otsustanur lõpetada lehe väljaandmise, tekkis üldine ja suur muret: mis saab nüüd meie mitmepalgelisest kultuuri-, seltskonna-, hariduse- ja kirikuelust, noortetööst ja meie ühistest suurettevõtetest? Need kõik tuginesid rohkemal määral kui me seda ise märkasime just sellel suurele eelisele, mis eestlastele saatus andis Rootsi tulemisel — oma igapäevasele ajalehele. Teistel põgenekgruppidel, kel sellist ei ole, pole ka võimalust olnud arendada nii intensiivset vaimust ja seltskondlikku elu kui eestlastel, kes näit. kirjanduse alal on otseselt suutnud edasi arendada vaba rahva traditsioone ja näidata intensiivsust, mis ilmeldi raudeseridle taguse vägivaldselt suunatud kultuurielu. Lehe ärajäämisega olid kõik need eelised ühel hoobil ohtu seatud ja selle väljavaate ees avaldas meie rahva vaimlane ohjeldamatut rõõmu.

Kui nüüd igapäevane eestluse häälekandja siiski uuesti on sündinud "Eesti Päevaleht" näol ja otsese jätkuna eelmisele, siis võimalik on kogu kriisil, mis eestlaste mõtteid kammitsas hoidis veebruari keskpaigast peale, olnud see pluss, et ta on reljefselt ja piitlikult kogu eestlaskonnale selgeks tehnud, milline on öieti eesti päevaleht asend meie ühiskonnas, et ta on üks tähtsamaid varasidi meie rahvuskiilupaguluses on olemas. Meie võime ehitada rahvaühiskondsi ja seltskondlikke kodusid, teostada suuri asju, kuid — igapäevase selguse ja üldrahvuslikke huve kandva informatsiooni viljustaval kaasabil. Samuti, et eesti leht ei tohi jääda mingiks isoenesestmõistetavuseks, vaid rahvuslikuks aukusimuseks, kus kõik on kaasas ja hoiavad seda kui silmatera.

"Eesti Päevaleht" teenib nüüdsest peale eestlaskonda. Eestlaskond oma üldise jõurdetulemisega üle kõigi gruppide ja seinast seina annab talle toe, elujõuguse ja kindlustab talle paka on.

Kla

Laist Maailmast

KUI SAKSLANE SCHUTZ, vanglast tulles läks oma kodu juurde siis oli ta imestus suur, kui tema elamust olid läinud veel mõned inimesed alluspalgid vundamendile, Raudteetöölline Schutz oli 166 juures tarvitanud mõne arvustava sõna kohaliku juhtel funktsionääri kohta. Töödejõhataja oli teed eilsel vähkinud. Selle eest tuli töölisel 5 kuud istuda Dresdeni vanglas. Maja asus üksikus kohas metsa ääres ja kõlbmähdas ja kõlbematuseks oli häädkaasmaalasel selle ärs "vastrastanud". Mees läks Purnasse, mõtles oma palju ja jõi ennast murega kurjiks. Ta arreteeriti uuesti seaduse ja korra arvustamise pärast.

☆

MÜNCHENI LOOMAAIAS sappas emaelevant Mimi ilmelt pruulat rahaketi ja sõi selle kõige esiuga ära. Kotis oli üle 1.500 marga raha ja dokumendid. Kui ähkeldi jälle "päevavalgele" tuli, siis saadi kette osaliselt purusks rebitud rahatähed ja neid kokku lappides saadi 1.490 marka kätte. Dokumendid aga jäid kadunuks.

☆

PIME DEKTORIKS. Buffalos elav Stanley P. Zarlock jäi 18-aastasena ühe silmahaiguse tõttu pimedaks. Mees õppis ära pimedate kirja ja 11-aastase õppimise järele sooritas ta nüüd psühholoogia doktori kraadi. Õppimisel aitasid teda ka sõbrad ja ahikaasa Carolyn, kes temale raamatuist ette loegsid tema õppealand.

☆

WASHINGTONI TEADAANDEIL otsitakse eeloleval suvel Moskvas korraldusele tulevale mätusele 60 mees- või naisisikut, kes valdavad hästi vene keelt. Isikud peavad olema 20—35 aastat vanad ja neid vajatakse mätuse selgitusandjateks ja vöörastejuhtideks. Ülesandmisi voetakse vastu kuni 15. märtsini. Isikud peavad Moskvas olema 19. juunil ja neil tuleb seal olla 60 päeva. Päevaeest maksetakse 16 dollarit. Ülesandmise aadres on järgmine: American National Exhibition in Moscow, Washington, D.C., USA.

☆

IDA-TSOONI SUUR KURITEGELIKKUS väljendub Kattovitzi kommunistlikus ajalehes "Trybuna Robotnicza" järgmiselt: Ober-Schlesias on 1958. aastal tabatud ja likvideeritud kohtu alla andmisega ja karistamisega 957 igasuguseid varaste ja muude kuritegevuse jõuke. Kuritegevusega seoses on registreeritud ja üle kuulatud 18.000 isikut. Sinna kuuluvad isikud igasugustest kihtidest ja tegevusaladelt. Nende hulgas nimetatakse 256 direktorit, 2.000 ärі- ja tööstusjuhi, ja 1.800 ametnikku. 1958. aastal üheksas söekäevanduse piirkonnas ellu kutsutud süs "salamuilts" on tabanud vargusteli 1.260 söekaevurit. Eriti palju on noori ulakaid ja vargaid alla 17. aasta. Nende kuritegevuse kahjud ulatuvad neljale miljonile zloti. Mõlemate ulakate noorukite poolt on haavatud 924 politseinikku ja üks tapetud.

☆

USA POLITSEIL in tihti kokkupõrkeid portorikolastega, kelledel ei ole tihti arusaamist valitsevast korrast ja tsivilisatsioonist. Nüüd on Portoriko pealinnas San Juanis ettevalmistusel politsei seminar, kuhu on komanderitud 37 osariigist 50 politseiinspektorit, kes seal hakkavad ette valmistama portorikolastest politseinikke. Peale seminari lõpetamist määratakse nad USA nendesse linnadesse teenistusse, kus elab suuremal arvul nende kaasmaalasi. Nende politseinike kaudu loodetakse portorikolasi kasvatada korda ja seadust austama.

Kohtamisi uute eesti SPORDITÄHTEDEGA

Lähemate kuude jooksul koonduvad maailma sporditiuviliste silmad võistlustele sõeradadel. Viimastel aastatel üleelatud fantastiline tasemetõus lubab eodata tänavugi uusi suursaavutusi, pinevaid heitlusi sentimeetrite ja sekunditega ning maailmarekordite ületamisi.

Võistlustesse sekkub kogu maailma noorus hulgas ka sadu eesti poisse ja tüdrukuid kõigis masilmajagudes ja erinevate riikide värvide all. Tahan siinjuures peatuda mõne nime juures, mis võiksolla välja paistavad ka rahvusvaheliises konkurentsis.

Eesti kergejõustikuhuviliste lootuseks on juba mitmeid aastaid olnud, et sirgeks jõlegi mõni eesti nimega sporditähtlgane, kes Leks Klumberg-Kolmpere, Jüri Lossamani, Gustav Sule, Heino Liipu ja teiste meie kunagiste sporditähtede eeskujul seisaksid oma tulemustega maailma absoluutses tipptlassis. Mulime sporditähtedeg näitas, et selles suunas arenevad mitmed Eestist pärinevad sportlased. Rootsis saur Arnold Vaide esines tuhlit Euroopa meistrivõistlustel maratonijooksus, Uno Palu päris hobemedali Euroopa parimate kümnevõistlejate hulgas ning naisspriinter Linda Kepp näib samuti kuuluvat Euroopa eliiti, mida näitab tema kuldmedal N. Liidu teatejooksu naiskonna koosseisus.

Lisaks ülalloodusele on paljulubavaid tulemusi näidanud mitmed noored sportlased, kes praegu elavad ükestaud kodumaal või Põhja-Ameerikas. Mul oli mõõdunud suvel võimaliks kohata mitmeid nende hulgast ja nüüd kasutan juhust kohtamiseke kaasa võtta ka meie lehe lugejaskonna.

Algan tutvustust vanimaga nendest, kelleks on New Yorgi mees Eino Keerd, ühepäine Bostonist ja mitmekülgne heitesportlane. Ta on sündinud 3. okt. 1936 Tartus dr. vet. Mihkel Keerdi pojana ja elab USA-s alates a. 1949. Juba keskkoolis alustas ta sportimist, olles a. 1954 parimuseit Ühendriikide kümnevõistluses kuuli tõukaja tulemusega 16.71. Kuna ta astus Bostoni ülikooli, kus tooiab üks ameerika rinnekamaid vasaraheite treenerid, siis hakati temast vormima vasara jennutajat. Kehalisi eeldusi selleks on — poiss on 190 cm pikk ja 100 kilo raske. Esimesed paremad tulemused saavutati mullu kevadhooajal. Ta löi kolmel alal eesti paguiasrekordid: kuulis 15.89, ketkas 48.77 ja vasaras 55.41.

Tänavusel sisekergejõustikuhooajal on ta juba tulnud Ühendriikide meistriks, õigemini kõiki ülikoolide meistriks, mis on enamvähem sama asi ja alal, mida maailmas peale USA peagu kuskil el harrastata, nimelt 16-kilose raskuse heites. Ameerikas on aga see sport olnud seni vasaraheitetki populaarsem. Eino Keerdi senised tulemused 18.15, 19.00 ja 18.59 võiksid vahalt olla Eesti rekordid ja kuuluvad maailmaklassi. Ainult ameerika suured vasaraheitjad Connolly, Hall ja Backus on näidanud tulemusi 20 m. lähber. 19 m tõetajaid on ainult väheseid. Kui Eino Keerdi edusamme ümber tõigitseda vasaraheite meetritesse, siis ei tohiks 60 m pir talle enam raskusi teha. Võib-olla saab Eino Keerdi tänavu näha USA-sportlaste turneel Euroopas, võib-olla pääseb ta ka ülimpiamängudele Roomas? Konkurents USA tippudes on kõva.

Vähem lootusrikas Ameerikas läbiloõmiseks on Lauseit pärinev sprinter Tõnu Sepp, sünd. 18. juulil 1938, kes praegu esimest aastat käib ülikoolis ja saab hea sportlasena stipendiumi. Tema mullune saavutus 220 yardi jooksus 21,0 vastab 200 m jooksus ajale 20,9 ja kuuluks vahalt Euroopa tippklassi, kuid õnnetuseks on USA konkurents nii kõva, et ta väljavaated olümpiamängudele pääsedla on väga väikesed. Kuid veel pole teateid tulnud tema tänavusest vormist, sest see, mis Indiana ülikooli treenerid temast on teinud, selgub alles välishooajal mais-juunis.

Torontos kohtasin noort keskmaajooksu tähte Ergas Lepsi, kes on sündinud 25. aug. 1939. Temagi on nüüd esimest talvet ülikoolis, Michigan University's USA-s ja saab loodetavasti võimalusi edasi treenida oma jooksvõimet. Torontos oli ta treeneriks Kanada olümpia "coach" Fred Foot, kes tegi temast tiile aastaga rekordimehe. Aastal 1957 jooksis Ergas 440 yardi ajaga 52,3, aasta hiljem 48,4, seega paremini kui Eesti rekord 400 m jooksus! Kanada noorte rekordid püstitas Leps ka 880 yardi ja 1 milli jooksuiles. Väga põnevaks kujuneb ta arengu jälgimine, sest 400 m jooksu aeg näitab, et ta võib keskmadel pääseda mailmaliiga eliiti.

Paari sõnaga puudutaksin ka lootusrikast sprinterit Gunnar Secki Austraaliast, kes sündis 15. sept. 1939 Tallinnas "Kalevi" sprinteri Georg Seck-Jõgi pojana. Tänavuse hooja tulemused kaugushüppes 726 ja 200 m tõkkejooksus 26,3 on tiied paguiasrekordid, kuid põlvevigastuse tõttu on poisi areng praegu mõneks ajaks seismas.

Kodumaa noortest lootustest oli mullu Soomes Lappeenranna maavõistlusel näha sprindiootus Toomas Kitsing (sünd. 29. okt. 1939), kes just äsja oli kaitnud 100 m ajaga 10,6 ja hüpannud kaugust 715. Kehalt kleenukesena jättis ta mulje, et võib saada paremaks lihaste arendamise teel. Meenutas Euroopa tippmeestest enam Harry'd kui Germain'it, seda ka sõrtsukas ja nõrgupingsas esinemises.

Samas imponeeris ka keltaheitja, 21-aastane Kaupo Metsur, kes hiljem viis Eesti kettarekordi 54.73-ni ja võlb kõne alla tulla N. Liidu esinduse liikmena Roomas. Nägemata jäi keskmaajooksja 22-aastane Peeter Varrak, kes polnud Soome kaasa võetud. Ta on teatavasti N. Liidu üks tippmehi 800 m jooksus, hoides nüüd ka Eesti rekordit ajaga 1:50,4. Saab näha, kas temast tuleb järjekordne suur "V" Eesti keskmaajooksu arengus — enne teda on ju Johannes Villemson, Erich Veetõsme ja Mihail Velsveelel olnud keskdistantside ohulisemad rekordiparandajad.

Rein

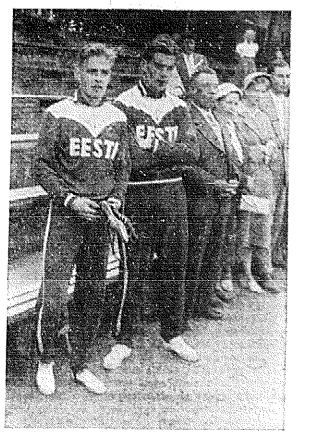

Toomas Kitsing ja Heino Tiik, 7-m-mehed kaugushüppes. Sporditressi "Eestiga" rinnal on lubatud kasutada ainult eriolukorras, muidu on rahvusvahelitel võistlustel eestlased tehtud venelastelks ja nende nimedki moonutatud vene alfabeedi kaudu. (Foto: Rein.)

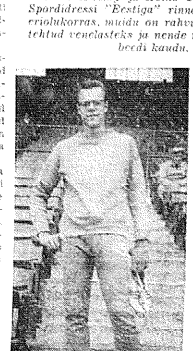

Ergas Leps pildistatuna võistluse vahealal Toronto maitusväljaku tribüünil. (Foto: Rein.)

SIIT JA SEALT

● Viljandi pedagoog Johannes Kurrik on saadud andmete kohaselt surnud Venemaal juba 1954. aastal. Kadunu oli kanaaegne Viljandi Eesti Hariduseltsi gümnaasiumi õpetaja, andis tunde ka Poeglaste Gümnaasiumis. Teda jäid leinama tütar perega, õed, vend perega ja palju tuttavaid ja sõpru ning lugematu hulk tema endisi õpilasi.

● **Torontos abiellusid Johannes Uusrand ja Kirsti Liiri.**

Tellige juba täna 'EESTI PÄEVALEHT'

● Tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid üle Rootsi. Tellimiseitamisel tuleb täita postkontoreis puhtlied väljapandud ajalehetellimiskaart (Tidningsrekvisition). Tellimishinnad on järgmised: 1 kuu — kr. 6.50, 3 kuud — kr. 17.50, poolaastas — kr. 34,— ja 1. aprillist kuni aasta lõpuni kr. 51.50. (Eskilstuna linnas pöörduda ainult Eskilstuna-Kuriireni Centraleni poole otseselt.)

● Kuulutusi avaldab "Eesti Päevaleht" tavaliises korras. Kuulutuste tekstid saata otseselt Eskilstunasse ühal avaldatud aadressil, juurde märkides kuulutuse suuruse. Kuulutuse hinnaks on: 50 öörl 1 veeru m/m.

● "Eesti Päevaleht" toimetuse postiaadress on: c/o EESTI MAJA Regeringsgatan 24, Stockholm C. Sellele aadressile lähetada kaasteõsaadetised. Kuni toimetusruumide komplekteerimiseni on toimetaja J. Kokla telefon 46 05 43. Kõlistada hommikupoolikuil.

● Eskilstunas on toimetuse aadressiks: Eskilstuna Kuriren, Uppl. C. Box 120, Eskilstuna. Telefon 016/37160 (ainuüksi eesti toimetust, kõlistada kuni kl. 13). Eskilstunasse lähetada otseselt "Kohaliku elu" osakonnas avaldamiseks mõeldud teated, kirjutatuted ja kirjad, milles käsitletakse lehe tellimisega seoses olevaid küsimusi.

Lugeja kirjutab

Et elada Insandare

V. a EPL toimetus! — Mitme kaasmaalase vöördumine oma rahvast ja eesti meelelaadist ning ümberrahvustumine tuleb osalt ka sellest, et nad kunagi pole saavutanud usaldusliikki kontakti oma rahvaga, selle kultuuriga, vaimulimaga ja tõoga. Usalduse asemel on ehk sõigar umbusk kaia olnud selleks. Jahukivaks Kurnatsikuks, mis lõpuks põhjustab orjentteerumise võõrsile — kes Venemaa, kes Saksamaa, kes Inglismaa, kes Skandinaavia ja kes muus suunas. Tõelmuseks võib olla kaa võõrastega assimileerumine, ümberrahvustumine, oma rahva reetmine ja sellele vaenaleeks muutumine.

Usaldusest võõra vastu, kelle vägevus nii imponeeru, kelle ülapatsutuste eest, mõne kiidusõna, paremu töökoha, karjäärі ja teine väikese juudasraha eest, aga mõni hoopis tasuta ja see juurde unikstes, osutataksse võõrastele teeneid, millega tunjise võõrad vaimuvõolud ja mõjud me rahvast kiilustama ja nõrgestama. Võõrad vaimud meie sees, võõrad mõjud ja võimud me ile ajavad meid tülli.

Väikerahvas meie tingimustes ei saa seda sallida. Me taliupojad, kalurid ja töölised — rahva enamus on alati omanid selge ja kindla hoiaku nii Soojeti, kui teiste võõraste võimude suhtes, kes meid oma võimu või vaimuga on püüdnud mõjutada ja kes eestlaste vahele umbusku ja vaenu on toonud.

Et elada, tähenab kanda rahvast oma südames, mis paratamatult koondab inimese hiivi oma rahva suunas. Siis ei saa tekkida neid rahutuid vajadusi kontaktideks võõrastega ja nende õpetustega ning ei ole hinges ruumi tüdimusel, ülistimisel, fatalismiega tülisid ja haigusi põhjustaval umbusul, Usaldus ja armastus oma rahva vastu on see parim vahend eluraskustes hingeelu taasaasaldamiseks ja hea tervise saavutamiseks. Lapsi, kes ei õpi oma rahvast armastama ja usaldama, see jääb ilma suurest varandusest.

Maatüldk.

Tasuta viisad reisidokumendiga põgenikele

MÜNCHEN (EZD) — Alates k. a. 1. jaanuarist annab Luksemburg tasuta sissesõiduviisa meie põgenikele, kes omavad nn. Londoni reisipassi ja tahavad Luksemburgi külastada. Samuti tasuta sissesõiduviisa annab Norra neile põgenikele, kes omavad reisidokumendid, mis antud välja säärases riigis, kelle kodanikud ei vaja Norrasse sissesõitmiseks viisat. Hollandis lihtsajaliseks vähimiseks sõnakese viisasid sellistele põgenikele, kes tulevad Euroopa-nõukogu liikmesriikidest, Belgia, Prantsusmaa, Hollandi ja Luksemburgi vahel kehtivad vastastikused kokkulepped põgenike vabastamiseks viisa-sundusest.

I den Fenom Ni nu köper (original eller luktfritt) ingår BACTERICID, en

bakteriedödande

ämne. Dess bakteriedödande effekt är särskilt värdefull vid rengöring av alla slags golv, men ger även ökad hygienisk trygghet, när t.ex. dörrhandtag, telefonluren och wc-stolen tvättas.

Fenom verkar nu även

luktborttagande

(desodorerande)

All obehaglig lukt på händer och redskap efter fisk, skaldjur, lök m.m. tvättas bort med nya Fenom. Köp hem Fenom idag — en bra vara som blivit ännu bättre!

Var ekonom — köp dubbelburk Fenom!

En annan välkommen nyhet är DUBBELBURKEN (endast luktfritt) som genom sitt pris blir fördelaktigare i inköp. Den tillgodoser många husmödrars önskemål om Fenom i ekonomiförpackning.

ALLT RENARE MED FENOM

Skönt vara i fin form

Visst är det gott med mat. Man äter och trivs men tänker inte på att för mycket av det goda lätt framkallar för lågt pH. Man får magsyra och halsbränna, känner sig uppkörd och på dåligt humör. Då är det dags för ett glas pärlande Samarin, som snabbt ställer magens pH till rätta och som dessutom verkar milt laxerande. Samarin smakar härligt upplriskande, piggar upp och skänker Er ökat välbefinnande.

Köp idag hem en flaska Samarin! Finns också i portionspåsar, lätta att ha med. Samarin är även en god mältdryck.

Samarin

Eesti ap. õig. kiriku piiskop Jüri Stockholmis tuleb Jakobi kirikus korraldatud kirikukontserdile koos Rootsi ev. lut. kiriku õpetaja Christoffersoniga ja preester Martin Juhkamiga vastavalt kiriklikule traditsioonile.